

EMBARGO tot WOENSDAG 15 JUNI 2016

Onderwerp Ontwerpbestemmingsplan 'Hoofdstation Groningen'

Steller G. Boerema / J. Dallinga

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3678998 Bijlage(n) 2 Ons kenmerk 5637363
Datum 08-06-2014 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het in procedure brengen van het ontwerpbestemmingsplan 'Hoofdstation Groningen'. Dit ontwerpbestemmingsplan maakt de bouw van het Ruimtelijke Functioneel Ontwerp (RFO) van het project Groningen Spoorzone mogelijk, dat u op 18 februari 2015 heeft vastgesteld. Daarnaast informeren we u over de aankoop van het PostNL pand aan de zuidzijde van het station.

Reden nieuw bestemmingsplan

Een nieuw bestemmingsplan is nodig om de busonderdoorgang, fietsonderdoorgang, ondergrondse fietsenstalling en de zudentree mogelijk te maken. Bij het planologisch verankeren van de busonderdoorgang moet rekening gehouden worden met het te verwachten gebruik daarvan over 10 jaar. Dit betekent dat we in het bestemmingsplan rekening houden met een volledig busstation aan de zuidzijde van het Hoofdstation. Wij hopen u komend najaar een voorstel over de verplaatsing van het busstation te kunnen voorleggen. Overigens zal het instandhouden van het huidige busstation aan de noordzijde zorgen voor een vergelijkbare verkeersintensiteit in de busonderdoorgang. Dit vanwege het feit dat een aantal niet doorgaande buslijnen afkomstig uit het zuiden en westen van de stad in dat geval tweemaal gebruik maakt van de busonderdoorgang.

PostNL-locatie

Met de vaststelling van het RFO is gekozen voor een busonderdoorgang die diagonaal het bovenliggende spoor kruist. PostNL heeft begin 2015 aangegeven dat zij voornemens is het stationsgebied te verlaten. Onlangs hebben wij overeenstemming bereikt met PostNL over de aankoop van de PostNL-locatie. Door het betrekken van de PostNL-locatie bij de plannen van Groningen Spoorzone ontstaan er nieuwe mogelijkheden, waarbij een 'gestrekt' busstation aan de zuidzijde van het Hoofdstation kan worden aangelegd. Een dergelijk busstation is veiliger, omdat voetgangers dan niet hoeven over te steken. Bovendien is alles 'gelijkvloers' en is het busperron per lift/roltrap voor iedere potentiële reiziger bereikbaar en kan de aansluiting van de Rivierenbuurt bij het stationsgebied worden verbeterd.

Inhoud ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan maakt een aantal zaken planologisch mogelijk. Het gaat hierbij om:

1. De korte busonderdoorgang;
2. Het gestrekte busstation;
3. De omgang met de monumenten;
4. De omvang van de perron/stationskap;
5. De Westflank;
6. De omvang van de zudentree.

Korte busonderdoorgang

Het ontwerpbestemmingsplan voorziet in een korte busonderdoorgang op de plek van het PostNL pand. Uit de actieve dialoog die we hebben gevoerd over de PostNL-locatie kwam duidelijk naar voren dat ook de buurt het als een kans ziet om deze locatie bij de spoorplannen te betrekken. Wel bestonden er bij omwonenden zorgen over de milieueffecten van de busonderdoorgang/busstation, de hoeveelheid parkeerplaatsen en de mate van groene invulling van het gebied.

Door de korte busonderdoorgang te voorzien van een halfopen groen dak in combinatie met een geluidsabsorberende beplating op de wanden van de busonderdoorgang zal de wettelijke voorkeursgrenswaarde van 48 dB nergens worden overschreden. Bovendien is er ook nog steeds sprake van een (niet voelbare) afname van trillingen ten opzichte van de huidige situatie. Ook de luchtkwaliteit voldoet aan de wettelijke normen.

Samen met direct aanwonenden werken we de ruimtelijke inpassing van de korte busonderdoorgang verder uit. Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn een groene inpassing en het behoud van het aantal aanwezige parkeerplaatsen.

Naar verwachting zal in juni 2018 met de sloop van het PostNL pand gestart worden. Binnenkort is er overleg met de tijdelijke gebruikers, waaronder het startup initiatief 'incubator The Big Building', om de situatie na 1 juni 2018 te bespreken. Met deze huurders is destijds uitgebreid overleg gevoerd over de ontwikkelingen in dit gebied zodat zij een tijdelijke huurperiode hebben geaccepteerd. Om de genoemde kansen en mogelijkheden binnen het project t.z.t. te kunnen benutten is daarom om die reden in de huurovereenkomst met deze tijdelijke gebruikers, 1 juni 2018 als einddatum opgenomen.

Gestrekt busstation

De geplande korte busonderdoorgang maakt het ook mogelijk om een gestrekt busstation aan de zuidzijde van het Hoofdstation te realiseren. Het grootste voordeel hiervan is dat reizigers en bussen elkaar dan niet meer kruisen en dat het busstation optimaal toegankelijk is. Reizigers kunnen via de reizigerstunnel veilig het busstation bereiken.

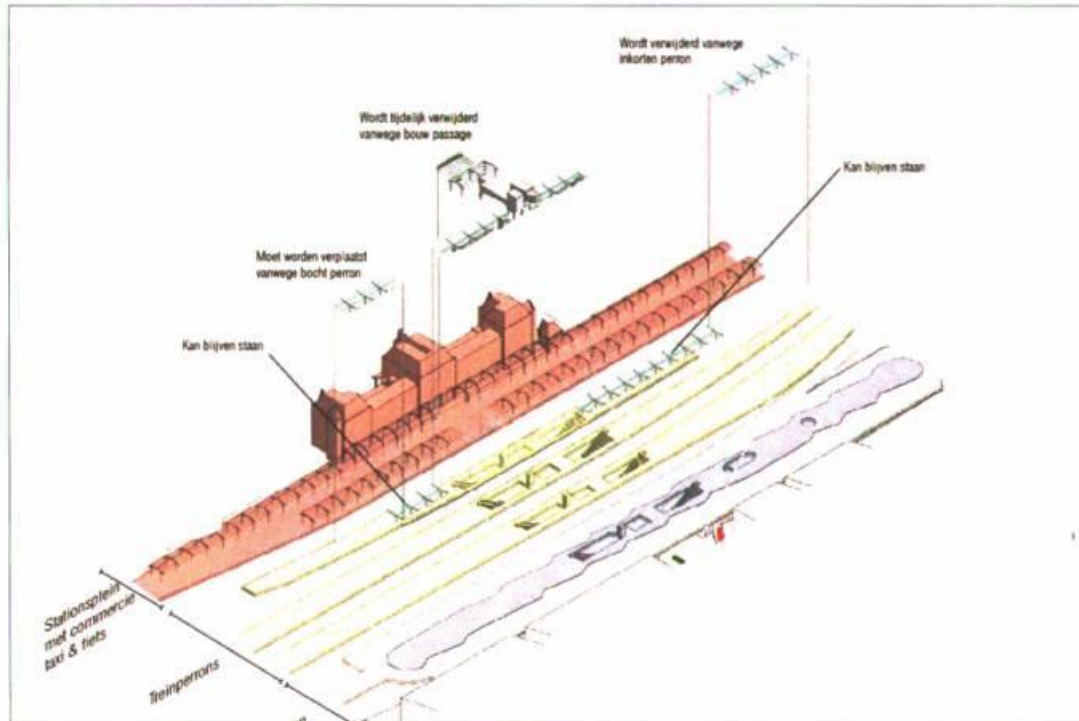
Monumenten

Net als uw raad hechten wij grote waarde aan de monumentale waarde van het Hoofdstation. Het gaat hierbij om het 19de eeuwse stationsgebouw dat een rijksmonument is en de gemeentelijke monumenten: het seinhuis (20ste eeuw) en de kappen (zowel 19de als 20ste eeuw), waarbij we de 20ste eeuwse kaptoevoegingen van iets minder belang vinden. In het voorontwerp bestemmingsplan waren alle monumenten nog op de verbeelding weergegeven. Bij nader inzien was dit niet consequent omdat we dit bij andere bestemmingsplannen niet doen. Monumenten zijn immers via de Monumentenwet al beschermd. Om deze reden zijn de monumenten niet meer op de verbeelding weergegeven. Overigens gaan we ervan uit dat er geen substantiële aanpassingen aan het stationsgebouw worden gedaan. Wel kruist de fietstunnel straks het stationsgebouw. Deze fietstunnel verbindt het Stadsbalkon met de toekomstige ondergrondse fietsenstalling aan de zuidzijde van het Hoofdstation en achtergelegen gebied.

Om het nieuwe station te kunnen realiseren moeten het seinhuis en een deel van de kappen (tijdelijk) van hun plek verwijderd worden. In het bestemmingsplan is een bouwvlak opgenomen waarbinnen het seinhuis een nieuwe plek gaat krijgen. Dit bouwvlak is groter dan het seinhuis daadwerkelijk is, bovendien is in het bestemmingsplan een afwijkingsbevoegdheid opgenomen waardoor het seinhuis ook elders in het stationsgebied mag worden terug geplaatst.

De komende periode zal het kwaliteitsteam, aangevuld met een monumenten expert, gaan onderzoeken op welke plek in het stationsgebied het seinhuis het beste uit de verf komt. Het kwaliteitsteam gaat ook nader onderzoek doen naar de kappen.

Hierdoor krijgt de architect die het nieuwe station gaat bouwen, ruimte voor een integraal ontwerp waarbij nieuwe en monumentale delen met elkaar een mooi geheel kunnen vormen. De 20^e eeuwse toevoegingen zullen door het inkorten van het perron deels verdwijnen, andere 20^e eeuwse delen kunnen in samenhang met de nieuwe kappen worden teruggeplaatst nadat de perrontunnel gereed is. Dit zou kunnen inhouden dat de kappen uit 1928 mogelijk niet meer terug komen. In de onderstaande afbeelding is globaal weergegeven hoe we met de monumenten zouden willen omgaan.

Omvang nieuwe perron/stationskap

Het voorontwerpbestemmingsplan maakte het mogelijk bijna het gehele stationsgebied te voorzien van een 20 meter hoge stationskap. Uit het ambitiesdocument 'Mooi Extra' komt echter naar voren dat het onwaarschijnlijk is dat we het gehele stationsgebied voorzien van een dergelijke stationskap. Om een voor Groningen passende oplossing mogelijk te maken gaan we uit van een maximale hoogte van 18 meter, waarbij het juridisch mogelijk is dat een stationskap over de bestaande monumentale perronkappen wordt gebouwd. Deze maximale hoogte is gebaseerd op de hoogste variant uit het ambitiesdocument 'Mooi extra'. Buiten het bouwvlak waar een stationskap 18 meter hoog mogelijk is, mogen perronkappen 7 meter hoog worden. Dat komt ongeveer overeen met de hoogte van de bestaande monumentale kappen. Uit de ambitecriteria omtrent de gewenste relatie met de monumentale kappen uit het document 'Mooi Extra' blijkt dat aannemelijk is dat bij de keuze voor een grotere kappenvariant, deze niet veel breder zal zijn dan het stationsgebouw zelf. Juridisch gezien willen we echter op voorhand geen verdere 'insnoering' maken ten einde de architecten niet te beperken in hun oplossingsmogelijkheden.

Westflank

Het ambitiesdocument Mooi en het Ruimtelijk Functioneel Ontwerp (RFO) dat u op 18 februari 2015 heeft vastgesteld bevatten al een aantal varianten van de uitwerking van de Westflank, waarbij het te vervallen treinperron wordt omgevormd naar een zogenaamde Kiss and Ride (K+R) en/of taxistandplaats.

Het is ons gelukt om ook de Westflank toe te kunnen voegen aan de scope van het project Groningen Spoorzone. Net als u vinden wij de locatie van de huidige taxistandplaats niet optimaal. De taxi's zijn moeilijk vindbaar. Uit de nadere uitwerking van de Westflank komt naar voren dat we zowel de taxistandplaats als de K+R nadrukkelijk bij het station kunnen betrekken, door ze in feite 'in' het station op te nemen. Op de beoogde locatie liggen nu nog treinsporen die komen te vervallen. Door het direct toevoegen van de eerdere genoemde functies kunnen we hierdoor werk met werk maken. De taxistandplaats en de K+R kunnen met een keerlus onder de perronkappen door met de Stationsweg worden verbonden. Verder ontstaat er ruimte om tenminste 800 nieuwe fietsparkeerplekken te realiseren. Met de toevoeging van deze 800 fietsplekken wordt de toekomstige extra opgave van nog eens 2.500 nieuwe fietsplekken tot 2030 substantieel verkleind. Naast deze invulling van de westflank hoeven we tussen 2020 en 2030 nog slechts zo'n 1500 nieuwe fietsplekken te realiseren, zodat er in totaal zo'n 17.500 fietsplekken rondom het Hoofdstation zijn. Overigens zorgt de beoogde K+R en taxistandplaats er voor dat de Fietsflat moet worden verplaatst. Voor de Fietsflat wordt een passende nieuwe plek in het stationsgebied gezocht.

Om voorgaande redenen heeft de stuurgroep Groningen Spoorzone onlangs besloten de Westflank toe te voegen aan de scope van het project. U ontvangt hierover separaat nog een kredietaanvraag, waarbij de investering gedekt kan worden uit nog beschikbare RSP-budget dat nog voor het Stationsgebied is geoormerkt.

Afbeelding Westflank

Zuidentree

In het ambitiedocument Mooi extra staan de criteria beschreven voor het vormgeven van de zuidentree. Deze criteria zijn in het ontwerpbestemmingsplan planologisch uitgewerkt. Het gaat hierbij om de ruimte waarbinnen het zuidplein, inclusief de (dam)wanden, met glooiend fiets/voetpad richting de Parkweg gerealiseerd kan worden.

Participatie

Samenwerkingsorganisatie Groningen Spoorzone is doorlopend actief in gesprek met haar omgeving. Van 26 november tot en met woensdag 23 december 2015 lag het voorontwerpbestemmingsplan Hoofdstation vier weken ter inzage voor reactie. Iedereen kon hierop reageren. Dat kon schriftelijk, via de websites van de gemeente en het project Groningen Spoorzone, of tijdens een daarvoor georganiseerde inloopbijeenkomst. Deze bijeenkomst vond plaats op dinsdag 8 december 2015, in de Puddingfabriek in de Rivierenbuurt. Ruim 50 omwonenden en andere belangstellenden bezochten de bijeenkomst. Er werden 31 reacties op het voorontwerp ingediend. Dit betroffen reacties van individuele bewoners, van vertegenwoordigers van bewoners en van overlegpartners zoals het Waterschap Hunze en Aa's en de Veiligheidsregio. Het reactierapport voorontwerpbestemmingsplan Hoofdstation Groningen is opgenomen als bijlage bij deze brief.

Vervolg

Het ontwerpbestemmingsplan ligt van 16 juni tot 27 juli gedurende zes weken ter inzage, waarbij voor iedereen gelegenheid bestaat om een zienswijze in te dienen. Ook voor het ontwerpbestemmingsplan wordt een informatiebijeenkomst in de Puddingfabriek georganiseerd. Deze informatiebijeenkomst vindt plaats op 28 juni.

Daarnaast betrekken we eveneens in deze periode direct aanwonenden aan de PostNL-locatie bij de ruimtelijke inpassing van de korte busonderdoorgang. Komend najaar krijgt u de gelegenheid om te reageren op onze aanbestedingsambities op het gebied van (tijdelijke) bereikbaarheid, vormgeving, duurzaamheid en social return.

De samenwerkende organisaties binnen Spoorzone Groningen zijn er van overtuigd dat met dit ontwerpbestemmingsplan een belangrijke stap gezet kan worden in het realiseren van één van de mooiste stations van Nederland.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink